

Полша, Чехия, Словакия, Унгария, Румъния, България, Албания, както и страните, наследили бишата Югославия (Сърбия, Черна гора, Македония, Босна и Херцеговина, Хърватска и Словения) и европейската част от бившия СССР (Литва, Латвия, Естония, Руската Федерация, Беларус, Украйна и Република Молдова) – които бяха част от бившата т.нар. ‘социалистическа система’, както и Гърция и Турция, които не бяха част от нея.

Мозайката на циганските общности в Източна Европа

Циганските групи не са статично и неизменно социо-културно образувание, при тях постоянно протичат процеси с различна посока, скорост и интензивност, които могат да се сведат до две основни противоположни и взаимосвързани тенденции – сегментация и консолидация. От една страна, тече процес на сегментирание на групата на отделни субгрупови подразделения, формирани се по семейно-родови и/или териториални признаци; от друга страна, отделните обособени по този начин субгрупови подразделения се консолидират постепенно в една група; и в двата случая новоформиращите се общности постепенно придобиват параметрите на нова, обособена група. Всъщност това са две страни на един общ процес, който явно активно е протичал и в по-ранните исторически периоди, и чрез него до голяма степен може да се обясни съвременната обща картина на циганското присъствие в Източна Европа. Естествено, тази картина не е статична и неизменна, тя е била различна в различни периоди на историята и явно ще бъде различна в бъдещето.

Източна Европа е историческият регион, в който живее огромната част от подразделението *Рома* на циганската общност (другите *Рома*, живеещи на различни места по света, в огромната си част всъщност са съвременни мигранти или потомци на мигранти, напуснали този регион максимум преди век и половина). Всъщност единствените изключения са общностите, заселили се в